

WIĘCEJ NA POŻYCZKI, MNIJEJ NA DOTACJE

Marek Tomaka

■ Minister środowiska **Jan Szyszko** powołał **Krzysztofa Zarębę** na stanowisko sekretarza stanu w Ministerstwie Środowiska i pełnomocnika rządu ds. Promocji Alternatywnych Źródeł Energii. Zaręba ma 62 lata. Ukończył wydział geografii na Uniwersytecie Jagiellońskim oraz podyplomowe studia w SGPIŚ i Uniwersytecie Warszawskim. Ma zawodowe tytuły inżyniera i dyrektora górniczego. Odbił również staż zawodowy w ACTIM w Paryżu. Pracował w Wojewódzkiej Pracowni Planów Regionalnych w Kielcach, a następnie przez 13 lat kierował zakładem „Geoprojekt”. W latach 2001–2005 pełnił funkcję głównego inspektora ochrony środowiska i jednocześnie wiceministra. Wcześniej, w latach 1984–1988 był wiceministrem i głównym inspektorem ochrony środowiska. Do 1991 r. pełnił funkcję wojewody gorzowskiego. W następnych latach prowadził własną działalność gospodarczą.

■ Przeciwnicy budowy drogi przez dolinę rzeki Rospudy k. Augustowa złożyli w Biurze Inicjatyw Społecznych Kancelarii Prezydenta apel do Lecha Kaczyńskiego o poparcie ich działań. Pod apelem podpisało się 150 tysięcy osób. 18 października br. wojewoda podlaski wydał pozytywną decyzję środowiskową dotyczącą budowy obwodnicy Augustowa z estakadą nad fragmentem doliny rzeki Rospudy. Ekolodzy uważają, że droga mogłaby przebiegać kilka kilometrów na północ, w okolicach miejscowości Raczki. Z przedstawicielami organizacji ekologicznych oraz inicjatorem akcji **Adamem Wajrakiem** spotkała się we wtorek w imieniu prezydenta sekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta **Ewa Junczyk-Ziomecka**. Jak stwierdziła Ewa Junczyk-Ziomecka: – *Prezydent nie ma takich narzędzi, które pozwoliłyby mu uchylić wydane decyzje czy zakwestionować wyrok. Może odnieść się w kwestii wartości i spodziewam się, że taka właśnie będzie reakcja prezydenta.* Dodała, że do biura inicjatyw społecznych Kancelarii Prezydenta wpływały też listy od zwolenników budowy estakady. Junczyk-Ziomecka zapewniła, że wszystkie listy i apel zostaną przekazane prezydentowi, który musi się *cd. na str. 12*

O pożyczki i dotacje ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej mogą ubiegać się wnioskodawcy, którzy w 2007 roku będą realizować przedsięwzięcia zgodne z listą programów priorytetowych. Przy wyborze zadań przewidzianych do finansowania uwzględniane będą przede wszystkim przedsięwzięcia dotowane ze środków unijnych i zagranicznych. Lista programów obejmuje w 2007 roku sześć priorytetów i są one dostosowane do założeń Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko”, na którego realizację Unia Europejska przewidziała w latach 2007–2013 ponad 21 mld euro, w tym 4,2 mld euro na ochronę środowiska.

Do zadań priorytetowych należy redukcja zanieczyszczeń w ściekach komunalnych i przemysłowych, poprawa zaopatrzenia w wodę dobrej jakości, racjonalna gospodarka odpadami i zasobami przyrody,

bezpieczeństwo ekologiczne, ograniczenie emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do powietrza przez zmianę technologii i wzrost wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych. Priorytetem jest także gospodarka wodna, rekultywacja terenów zdegradowanych w wyniku działalności przemysłowej i eksploatacji kopalni, a także ochrona przyrody i krajobrazu. Ważne jest również zapobieganie klęskom żywiołowym, kształtowanie postaw społecznych sprzyjających ochronie środowiska, jak również wspieranie działalności badawczej i eksperckiej na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Ochrona wód i gospodarka wodna

Środki Narodowego Funduszu będą przeznaczane na dofinansowanie budowy i modernizacji oczyszczalni ścieków komunalnych, syste-

Foto: Jacek Zysk

Środki Narodowego Funduszu będą przeznaczane na dofinansowanie budowy i modernizacji oczyszczalni ścieków komunalnych.

mów kanalizacji zbiorczej i deszczowej oraz systemów zaopatrzenia w wodę (ujęcia i stacje uzdatniania wody) w aglomeracjach powyżej 15 tys. równoważnej liczby mieszkańców (RLM). Ta liczba jest mniejsza od rzeczywistej, bo przy jej ustalaniu uwzględnia się określony ładunek zanieczyszczeń przypadający średnio na jedną osobę. Finansowym wsparciem może być objęta również rozbudowa sieci wodociągowej, jeśli inwestycja jest dotowana ze środków zagranicznych.

W aglomeracjach od 2 tys. do 15 tys. RLM dofinansowane będą grupy projektów indywidualnych dotyczące budowy i modernizacji systemów oczyszczania ścieków oraz uzdatniania i dystrybucji wody (przy tego rodzaju inwestycji konieczne jest jednak wsparcie ze środków zagranicznych). Warunkiem udziału Narodowego Funduszu w dofinansowaniu przedsięwzięć realizowanych w tych aglomeracjach jest zaangażowanie wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Ochrona powierzchni ziemi

Zapobieganie powstawaniu odpadów, ich zagospodarowanie oraz rekultywacja terenów zdegradowanych przez wojsko i przemysł stano-

wi podstawę programu priorytetowego w dziedzinie ochrony powierzchni ziemi. W ramach kompleksowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi Narodowy Fundusz zapewnia udzielanie pomocy finansowej na działania inwestycyjne związane z selektywną zbiórką odpadów, ich recyklingiem lub odzyskiem surowców wtórnych, a także na działania prewencyjne zmierzające do systematycznego ograniczania ilości odpadów i ich szkodliwego wpływu na środowisko. Racjonalizacja gospodarki odpadami obejmuje też wsparcie dla wdrażania nowych technologii w zakresie zmniejszenia wytwarzania ilości odpadów innych niż komunalne, ich odzysku lub unieszkodliwiania, a także recykling pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Bezpieczeństwo ekologiczne

Do zadań priorytetowych w dziedzinie bezpieczeństwa ekologicznego należy zapobieganie i ograniczanie skutków zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałanie poważnym awariom, a także monitoring środowiska. Środki Narodowego Funduszu przeznaczone będą na budowę i modernizację stanowisk do analizowania i prognozowania zagrożeń, zakup specjalistycznego sprzętu do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków awarii. Pomoc finansowa skierowana będzie także na przygotowanie nowych bądź modernizację istniejących baz danych do gromadzenia i przetwarzania informacji o środowisku.

Ochrona powietrza

Podwyższenie sprawności wytwarzania, dystrybucji i użytkowania energii, zapobieganie i ograniczanie emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do atmosfery oraz większe

Foto: Paweł Wójcik

Ważną pozycją w budżecie NFOŚiGW są inwestycje związane z ograniczeniem emisji gazów cieplarnianych.

wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych to podstawowe priorytety w ochronie powietrza. Środki Narodowego Funduszu kierowane będą na budowę i modernizację sieci ciepłowniczych, elektrowni kondensacyjnych, instalacji do wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w skrajnie zgodzie z wymogami dyrektywy o promocji kogeneracji oraz na termomodernizację obiektów użyteczności publicznej. Dofinansowanie inwestycji związanych z budową farm wiatrowych, elektrowni wodnych poniżej 10 MWe, kotłowni opalanych biomasą, instalacji do pozyskiwania energii z wód geotermalnych, bioga-

Foto: Jacek Zysk

Narodowy Fundusz udziela pomocy finansowej na inwestycje związane z selektywną zbiórką odpadów, ich recyklingiem lub odzyskiem surowców wtórnych.

➔ zu, metanu, biopaliw, pomp ciepłych, kolektorów słonecznych i fotowoltaicznych ma zachęcić inwestorów do realizacji zadań, od których zależy zwiększenie udziału energii odnawialnej w bilansie energetycznym kraju (7,5% do 2010 roku i 14% w 2020 roku).

Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych

Zachowanie dziedzictwa przyrodniczego i różnorodności biologicznej, zwiększenie lesistości kraju, kształtowanie postaw ekologicznych i społecznych sprzyjających ochronie środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju jest podstawą programu priorytetowego w dziedzinie ochrony przyrody i edukacji ekologicznej. Przedsięwzięcia, na które będzie można uzyskać dofinansowanie ze środków Narodowego Funduszu, zostały określone w grupie 6 wyodrębnionych zadań. Do najważniejszych należą ochrona ekosystemów wodnych, leśnych i lądowych, reintrodukcja rzadkich i zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt, zwiększanie zasobów leśnych, przebudowa drzewostanów, a także popularyzacja wiedzy o środowisku, propagowanie programów aktywnej edukacji ekologicznej, wspieranie organizacji pozarządowych oraz działań w zakresie profilaktyki zdrowotnej dzieci z obszarów zagrożonych.

Pozostałe programy

Do zadań priorytetowych Narodowego Funduszu w 2007 roku należy również wspieranie przedsięwzięć w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego, przedsięwzięć, które uzyskały dofinansowanie ze środków Funduszu Spójności do końca 2006

roku, a także działalności badawczej i eksperckiej zleconej przez Ministra Środowiska oraz zadań realizowanych przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, które zostały określone w ustawie Prawo wodne.

Pożyczki i kredyty

Wysokość pożyczki na przedsięwzięcie finansowane wyłącznie przez Narodowy Fundusz nie może być niższa niż **2 000 000 złotych**, z wyłączeniem pożyczek płatniczych oraz pożyczek udzielanych ze środków subfunduszy. Pożyczka może być udzielona do **80%** kosztów zadania, z wyjątkiem przedsięwzięć dotowanych ze środków zagranicznych.

Wysokość pomocy finansowej w formie kredytów udzielanych przez banki ze środków Narodowego Funduszu w ramach linii kredytowych ustalana będzie każdorazowo w umowie pomiędzy NFOŚiGW a bankiem.

Wysokość oprocentowania uzależniona jest od dochodów budżetowych samorządów i podmiotów, w których mają swoje udziały, od charakteru realizowanych przedsięwzięć i źródeł ich finansowania.

Pożyczki udzielane z wpływów z tytułu opłat produktowych, z ustawy o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji objęte zostały oprocentowaniem w wysokości **0,1 s.r.w.** (tj. ok. 0,5%).

Oprocentowanie pożyczek udzielanych jednostkom samorządu terytorialnego, ich związkom oraz podmiotom, które są własnością samorządów, jest zróżnicowane i wynosi od **0,3–0,7 s.r.w.** Są to pożyczki przewidziane na realizację przedsięwzięć określonych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK),

na inwestycje związane z budową, modernizacją, likwidacją lub rekultywacją składowisk odpadów komunalnych, a także na inwestycje z zakresu energetyki odnawialnej.

Wskaźnik oprocentowania pożyczek dla małych i średnich przedsiębiorstw na wykonanie inwestycji z zakresu energetyki odnawialnej wynosi **0,4 s.r.w.**, lecz nie mniej niż **1,75%**, a dla innych podmiotów, w których samorządy nie mają udziałów, oprocentowanie zostało podwyższone do **0,5 s.r.w.**, lecz nie mniej niż **2,12%**.

Na pozostałe przedsięwzięcia małe i średnie przedsiębiorstwa będą mogły zaciągać pożyczki oprocentowane na poziomie **0,6 s.r.w.**, ale nie mniej niż **2,55%**.

Foto: Paweł Wójcik

Działania Narodowego Funduszu powinny zachęcić do inwestycji w energetykę ze źródeł odnawialnych.

Wskaźnik oprocentowania pożyczek płatniczych, pożyczek na przedsięwzięcia dotowane ze środków zagranicznych i z Fundacji EkoFundusz oraz pozostałych pożyczek, w tym udzielanych wojewódzkim funduszom ochrony środowiska i gospodarki wodnej, jest najwyższy i wynosi **0,8 s.r.w.**, lecz nie mniej niż **3,2%**.

Dotacje

Konieczność zapewnienia środków na realizację zadań w ochronie środowiska, które mają wpływ na wykonanie zobowiązań akcesyjnych, ograniczy w 2007 roku możliwość udzielania dotacji przez Narodowy Fundusz. Przedsięwzięcia zakwalifikowane do finansowego wsparcia w

nie na rekultywację składowisk odpadów komunalnych, terenów zdegradowanych przez wojsko i przemysł, monitoring środowiska, ochronę lasów i zasobów leśnych, zapobieganie klęskom żywiołowym lub na usuwanie ich skutków. Pomoc bezzwrotna udzielana będzie również na przedsięwzięcia finansowane z wpływów pochodzących z prawa geologicznego i górniczego oraz z ustaw o opłacie produktowej, zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, o handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz o opłatach zastępczych i karach. Wspierana będzie działalność pozarządowych organizacji ekologicznych, działania związane z kształtowaniem postaw i zachowań społecznych, nowe technologie o dużym stopniu ryzyka, a także przedsięwzięcia pilotażowe, realizowane w celu wdrożenia postępu technicznego. Finansowym wsparciem objęto również opracowanie dokumentacji niezbędnej do występowania z wnioskiem o dofinansowanie projektu z Funduszu Spójności, a także przygotowanych przez wojewodów programów ochrony powietrza, do 50% kosztów przedsięwzięcia.

Dotacje do połowy kosztów przedsięwzięcia mogą być również udzielane na wykonanie zadań z zakresu ochrony powietrza, oczyszczania ścieków i rozbudowy sieci kanalizacyjnej, realizowanych przez podmioty prowadzące działalność w zakresie ochrony zdrowia, profilaktyki zdrowotnej i rehabilitacji, pomocy społecznej, ochrony zabytków i krajobrazu z wyłączeniem przedsiębiorstw, banków, spółek prawa handlowego i jednostek budżetowych.

Marek Tomaka

ekoservice

cd. ze str. 9

zapoznać z każdym stanowiskiem i dopiero wówczas odniesie się do całej sprawy.

- Komisja Europejska poddała 31 października br. pod dyskusję projekt prawodawstwa zakazującego eksportu rtęci od czerwca 2011 r. Związki chemiczne oraz gotowe produkty zawierające rtęć nie zostaną objęte zakazem. Projekt zakłada również nowe zasady bezpiecznego składowania odpadów zawierających rtęć wytwarzanych przez zakłady elektrolitycznego uzyskiwania chloru, górnictwo węgla oraz gazu ziemnego. Głównym źródłem eksportu rtęci są zakłady katalitycznego pozyskiwania chloru. Zużyta rtęć jest odzyskiwana w zakładach produkcji chloru i wprowadzana na światowy rynek w ilości 1000 ton rocznie, co stanowi 30% światowego zużycia rtęci. Po raz pierwszy zakaz eksportu został zaproponowany w styczniu ubiegłego roku w strategii Komisji dotyczącej ograniczania rtęci. Rządy krajów członkowskich oraz Parlament nie mogły jednak dojść do porozumienia co do daty, od kiedy zakaz miałby obowiązywać. Jednocześnie przepisy dotyczące nieszkodliwiania odpadów zniósł ograniczenia w wewnątrzwspólnotowym handlu rtęcią oraz uproszczył zasady dotyczące nieszkodliwiania odpadów umożliwiając bezpieczne składowanie. Dopuszczone będzie składowanie rtęci w specjalnie przystosowanych kopalniach soli oraz innych obiektach przeznaczonych do czasowego składowania.

- Według najnowszego raportu opublikowanego przez międzynarodową organizację ekologiczną WWF, naturalne ekosystemy na świecie są niszczone w zawrotnym tempie. Od 1960 roku liczebność populacji ludzi na świecie podwoiła się, natomiast tzw. ekologiczny footprint, czyli stopień konsumpcji zasobów planety, uległ potrojeniu. Oznacza to, że w tej chwili konsumujemy o 25% więcej zasobów, niż Ziemia jest w stanie wyprodukować. W rankingu państw z całego świata Polska zajmuje dość wysokie 37. miejsce, wyprzedzając w tym niechlubnym zestawieniu m.in. Chiny i Brazylię. Polacy wykorzystują 3,3 „globalnych hektarów” na osobę, podczas gdy naturalne zdolności produkcyjne naszego kraju to 1,8 ha na osobę.

Foto: Jacek Zyśk

Zachowanie dziedzictwa przyrodniczego i różnorodności biologicznej to jeden z priorytetów Narodowego Funduszu.

ramach poszczególnych programów priorytetowych będą umieszczone na liście rankingowej i rozpatrywane okresowo (sesyjnie). Wyjątek stanowią zadania szczególnie ważne z punktu widzenia polityki ekologicznej państwa, wskazane przez ministra środowiska, uwzględnione w planie działalności Narodowego Funduszu lub wynikające z zawartych porozumień między Ministerstwem Środowiska a NFOŚiGW.

Dotacje Narodowego Funduszu w 2007 roku przeznaczone będą głów-